

Asia: VN/6450/2019

Esitys alueiden kehittämistä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevan lainsäädännön uudistamisesta

I Keskeiset ehdotukset

- **Kommentteja ja näkemyksiä lakiuudistuksen keskeisistä ehdotuksista**

-

II Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (Toimeenpanolaki)

- **Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 3 §)**

-

- **Ovatko alueiden kehittämisen tavoitteet selkeät ja kestävät pitkällä aikavälillä? (2 §)**

Alueiden kehittämisen tavoitteet ovat selkeät ja kestävät. Alueiden kehittämisen resurssien tulisi vastaavasti jatkossa vastata toimeenpanolain tavoitteisiin, jotta tavoitteet ja toimeenpano voidaan tuloksellisesti tehdä. Maakuntien liittojen ja ELY-keskusten tavoitteet ovat yhteneviä, joka antaa liitoille ja ELYlle yhteistyövelvoitteen.

Esitämme, että tavoitteissa korostettaisiin lisäksi alueiden kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä, jonka myötä osaamisen ja innovaatioiden merkitys nousisi vahvemmin esille.

Esityksessä ehdotetaan, että nykyinen alueiden kehittämisen suunnittelujärjestelmä toimijoihin säilyisi pääosin entisellään, joka on hyvä ratkaisu ja se luo jatkuvuutta jo syntyneelle alueelliselle yhteistyölle.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

- **Ovatko viranomaisten vastuut ja roolit selkeästi määritelty?**

Pääsääntöisesti vastuut ja roolit on kuvattu ja määritelty selkeästi. Kiinnittäisimme huomiota muutamaan kohtaan, jotta pääperiaatteena pidetty selkeä ja ennallaan säilytettävä vastuujako olisi kirjattua selkeämpi.

- **Saako 15 §:stä kokonaiskuvan maakuntien liittojen alueiden kehittämiseen liittyvistä tehtävistä?**

15 § kohdassa 3 on määritelty, että maakunnan liitto edistää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja osaamisen kehittämistä. Osaamisen kehittämisen määritelmä on moniulotteinen ja laaja ja tässä muodossa voi johtaa työnjaollisiin erimielisyyksiin. Esitämme, että kohdan 3 määritelmästä poistetaan kirjaus: ja osaamisen kehittämisestä. Tässä muodossa kirjaus vastaisi nykyistä työnjakoa ja olisi selkeämpi.

15 § kohdassa 5 on määritelty, että (maakunnan liitto) edistää saavutettavuutta sekä vastaa liikennejärjestelmäsuunnittelun johtamisesta ja yhteensovittamisesta maakunnan muihin suunnitelmiin ja valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan muualla kuin Helsingin seudulla; Lakitekstin kirjaus on epätarkka ja monitulkintainen, ja sitä olisi selkeytettävä. Liikennejärjestelmäsuunnittelu on laaja kokonaisuus ja siitä vastaavat ja sitä johtavat useat tahot (ELY-keskukset, keskustaupungit ja kuntayhtymät) eikä tätä ole syytä muuttaa.

Maakunnan liittojen aluekehitykseen tehtäviin kuuluu luontevasti maakunnan liikennejärjestelmän suunnittelun johtaminen, mutta lakiin tehtävä kannattaisi määritellä siten että se antaa väljyyttä tekemiseen ja toisaalta velvoittaa yhteistyöhön koska yhteistyö toimijoiden kesken on liikennejärjestelmän suunnittelussa keskeistä. Maakunnan liiton tehtävien määrittely ei saa johtaa siihen, että ylimaakunnallisia liikennejärjestelmäsuunnitelmia ei voitaisi tehdä vaikkapa ELY-keskuksen johdolla. Maakuntien liittojen tehtäviin voisi kuulua myös osallistua muiden toimijoiden liikennejärjestelmäsuunnitteluun

Esitämme kirjaukseksi: (maakunnan liitto) edistää saavutettavuutta sekä suunnittelee liikennejärjestelmää yhteistyössä kuntien, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja muun valtion aluehallinnon sekä muiden aluekehittämiseen ja liikennejärjestelmän suunnitteluun osallistuvien tahojen kanssa.

15 § kohdassa 8 on määritelty, että maakunnan liitto koordinoi luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja ilmastomuutoksen torjuntaa sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä ja vastaa suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa.

Tämä kirjaus laajentaa faktuaalisesti maakunnan liiton toimivaltaa ja kirjaus on epätasällinen. Luonnonvarojen käytön koordinointi on merkittävästi laajempi kokonaisuus kuin

nykylainsäädännössä määritelty vastuu alueellisten laaja-alaisten luonnonvarojen ja ympäristöä koskevien suunnitelmien osalta suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta. Esitämme, että tältä osin kirjausta täsmennettäisiin tältä osin, että koordinoivastuu koskisi luonnonvarojen käytön suunnittelua sekä ilmastonmuutoksen torjunnan suunnittelun koordinointia.

15 § kohdassa 8 on määritelty, että (maakunnan liitto) seuraa ja ennakoi aluekehitystä ja toimintaympäristön kehitystä. Nykyisessä lainsäädännössä ennakkoinnin vastuu koskee alueellisen pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakkoinnin yhteensovittamista. Tämän mukaisesti mukaan maakuntien liitot koordinoivat alueellisen kokonaiskuvan kehitystä sekä vastaavat koulutustarpeiden pitkän ja keskipitkän aikavälin ennakkoinnista. ELY- keskusten ja TE-toimistojen tehtävänä on lyhyen aikavälin ennakointi elinkeinoihin ja työvoimaan liittyen. Tämän osalta näkisimme tärkeänä selkeyttää tätä kirjausta. Alueellisen ennakkoinnin yhteistyömuotona voisi olla vähintäänkin yhteinen ennakointitiedon koonti ja jalostaminen. Parhaillaan on lisäksi käynnissä selvitys Työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointijärjestelmän kehittämistarpeista

- **Onko maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) rooli, tehtävät ja päätöksenteko selkeästi määritelty? (17, 18 ja 19 §)**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

-

- **Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan erityisohjelmista (osaamiskeskusohjelma (OSKE, vuosina 1994–2013), aluekeskusohjelma (AKO, v. 2001–2009) ja viimeisimpänä koheesio- ja kilpailukykyohjelma (KOKO, v. 2010–2013). Näkemyksiä ehdotuksesta tai ohjelmien tarpeesta jatkossa? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 30 §)**

-

- **Onko maakuntaohjelman asemasta säädetty riittävästi? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 34 §)**

-

- **Näkemyksiä ehdotuksesta luopua maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmasta? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 33 §)**

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 3

-

- Ovatko eri viranomaistahot ja yhteistyöohjelmien hallinnointi määritelty selkeästi?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että luovutaan äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä. Näkemyksiä luopua äkillisten rakennemuutosalueiden nimeämisestä? (vrt. nykyisen 7/2014 lain 47 §:n 2 mom.)

Maakunnilla ja valtiolla tulee kuitenkin olla resursseja ja tukimekanismeja, joilla voidaan vastata alueellisiin ja valtakunnallisiin aluekehittämistarpeisiin nopeissa muutostilanteissa.

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

-

III Lakiluonnos alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (Rahoituslaki)

- Ovatko lain tarkoitus ja soveltamisalat selkeät? (1 ja 2 §)

-

- Onko viranomaisten toimivalta määritelty selkeästi?

-

- Onko toimivallasta välittävänä toimielimenä säädetty riittävästi?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 1

-

- Onko tukimenettelystä säädetty selkeästi ja riittävällä tasolla?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 2

-

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 3

-

- Onko erillinen luku kansallisen vastinrahoituksen erityissäännöksistä tarpeellinen?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 4

-

- Onko eri viranomaisten tarkastusoikeudet määritelty selkeästi?

-

Muita huomioita ja kommentteja lukuun 5

-

Kommentteja ja näkemyksiä lukuun 6

-

IV Mitä muuta haluatte sanoa alueiden kehittämistä ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa ja hankkeiden rahoittamista koskevan lainsäädännön uudistamisesta?

Kommentit ja näkemykset

-

Kaipiainen Juha
Pohjois-Savon ELY